

KERTAUSTA

ANTIIKKI

noin 800 eKr.–400 jKr.

YHTEISKUNTA- JÄRJESTELMÄ	Kreikka: aristokratia ja demokratia Rooma: tasavalta ja keisarikausi
AIKAKAUDEN AATTEITA	Kreikka: usko omaan ylivertaisuuteen Rooma: keisarikultti
KULTTUURIA LUOVA VOIMA	kreikkalainen pyrkimys täydellisyyteen roomalainen käytännöllisyys
USKONTO	antiikin uskonnot ja jumalat kristinuskon synty
MAAILMANKUVA	myyttinen, filosofian synty, Aristoteleen ja Ptolemaioksen opit tähtitaivaasta

KESKEISET TAIDESUUN- TAUKSET	arkaainen kausi, klassinen kausi, hellenismi
VAPAA-AJAN KULTTUURI	Kreikka: uskonnolliset juhlat; teatteri, olympialaiset Rooma: huvitukset; gladiaattorit, sirkusajot, kylpylät
NAISEN ASEMA	Kreikassa naisen alistettu asema Roomassa naisen oikeuksien kasvu
MERKITTÄVIÄ HENKILÖITÄ	Homeros, Sokrates, Aristoteles, Aleksanteri Suuri, Platon, Vergilius, Cicero, Konstantinus Suuri

KERTAUSTA

**KESKIAIKA
400–1500**

YHTEISKUNTA- JÄRJESTELMÄ	feodalismi, katolisen kirkon ja paavin suuri valta, kansallisvaltioiden synty keskiajan lopulla
AIKAKAUDEN AATTEITA	kristinusko, aikakauden lopulla humanismi ja renessanssi
KULTTUURIA LUOVA VOIMA	kirkko
USKONTO	kristinusko
MAAILMANKUVA	maakeskinen maailmankuva, kirkon opit kuolemanjälkeisestä elämästä

KESKEISET TAIDESUUN- TAUKSET	kristillinen taide, romaaninen ja goottilainen tyyli, ritarirunous
VAPAA-AJAN KULTTUURI	kristilliset tavat, karnevaalit, ritarikulttuuri
NAISEN ASEMA	naisen alistettu asema, kristillinen ja ihanteellinen naiskuva
MERKITTÄVIÄ HENKILÖITÄ	paavit, Tuomas Akvinolainen

KERTAUSTA

UUDEN AJAN MURROS 1500–1700

YHTEISKUNTA- JÄRJESTELMÄ	kansallisvaltioiden kuninkaiden asema vahvistui, kirkon asema heikkeni, itsevaltius
AIKAKAUDEN AATTEITA	humanismi, renessanssi, uskonpuhdistus
KULTTUURIA LUOVA VOIMA	hallitsijat, ruhtinaat, kirkko
USKONTO	uskonpuhdistus ja vastauskonpuhdistus
MAAILMANKUVA	luonnontieteellisen ja mekanistisen maailmankuvan synty

KESKEISET TAIDESUUN- TAUKSET	renessanssi, klassiset ihanteet, barokki
VAPAA-AJAN KULTTUURI	teatteri, ooppera, hovikulttuuri
NAISEN ASEMA	naisen alistettu asema
MERKITTÄVIÄ HENKILÖITÄ	Erasmus Rotterdamilainen, Luther, Kopernikus, Michelangelo, da Vinci, Galilei, Newton, Ludvig XIV

KERTAUSTA

VALISTUKSEN AIKAKAUSI 1700-luku

YHTEISKUNTA- JÄRJESTELMÄ	itsevaltius, Yhdysvaltojen itsenäistyminen
AIKAKAUDEN AATTEITA	valistus
KULTTUURIA LUOVA VOIMA	hallitsijat, porvaristo
USKONTO	kirkon ja taikauskon arvostelu
MAAILMANKUVA	järjen korostus ja edistysuskon synty

KESKEISET TAIDESUUN- TAUKSET	barokki ja rokokoo
VAPAA-AJAN KULTTUURI	hovikulttuuri, salongit, lukeminen
NAISEN ASEMA	ihanteista huolimatta naisen asema ei parane
MERKITTÄVIÄ HENKILÖITÄ	Locke, Voltaire, Montesquieu, Rousseau

KERTAUSTA

**UUSIN AIKA
1789–1914**

YHTEISKUNTA- JÄRJESTELMÄ	Ranskan vallankumous ja yhteiskuntien vähittäinen demokratisoituminen
AIKAKAUDEN AATTEITA	konservatismi, liberalismi, nationalismi ja sosialismi
KULTTUURIA LUOVA VOIMA	porvaristo, kansallisvaltio
USKONTO	uusklassismi, romantiikka, realismi ja impressionismi
MAAILMANKUVA	kaupunkikulttuuri, teatteri, konsertit, matkailu, lehdistö

KESKEISET TAIDESUUN- TAUKSET	uusklassismi, romantiikka, realismi ja impressionismi
VAPAA-AJAN KULTTUURI	kaupunkikulttuuri, teatteri, konsertit, matkailu, lehdistö
NAISEN ASEMA	taloudellinen asema paranee, naisasiaaliike
MERKITTÄVIÄ HENKILÖITÄ	Mill, Marx, Darwin, Monet, Hegel, Victoria, Einstein, Freud

KERTAUSTA

NYKYAIKA
1914–

YHTEISKUNTA- JÄRJESTELMÄ	demokratia, diktatuurit maailmansotien välillä
AIKAKAUDEN AATTEITA	konservatismi, liberalismi, nationalismi ja sosialismi, demokratia, fasismi, kommunismi ja vihreä aate
KULTTUURIA LUOVA VOIMA	massat, kansallisvaltiot, tekniset keksinnöt
USKONTO	uskonnosta yksilön henkilökohtainen asia
MAAILMANKUVA	tieteisusko, maailmankuvan pirstoutuminen, valistuksen ihanteet tasa-arvosta

KESKEISET TAIDESUUN- TAUKSET	lukuisat eri taidesuunnat, taiteen pirstoutuminen, populaari- ja massakulttuuri
VAPAA-AJAN KULTTUURI	populaarikulttuurin eri muodot, urheilu
NAISEN ASEMA	naisille poliittiset oikeudet, naisten tasa-arvoisempi asema
MERKITTÄVIÄ HENKILÖITÄ	Einstein, Freud, Picasso, Dali, Hitler, Stalin, Chaplin, Elvis